

AKTIVITETER FRA FAFO

[Tidligere seminarer](#)

Lysark fra Fafo Østforum seminar 27. oktober: Kortere kontraktkjeder – mindre sosial dumping? Begrensning av antall ledd i kontraktkjedene har i løpet av de siste par årene seilt opp som et virkemiddel for å redusere omfanget av

sosial dumping - særlig innenfor bygg og anlegg. I hvilken grad er dette noe som byggherrer og entreprenører faktisk har iverksatt? Og hva er erfaringene så langt? På dette seminaret ble det presentert et nytt Fafo-notat. (Fafo Østforum, 27.10.14) Last ned [lysark fra presentasjonene](#) Se opptak av seminaret på [Fafo-tv](#)

Færre leverandører. - Kortere kontraktkjeder er et tiltak som angriper direkte det vi lenge har visst svært ofte er et element i useriøsitet: nemlig lange rekker nedover med underleverandører som få tror har noe med reell verdiskaping å gjøre, sier LO-sekretær Trude Tinnlund. (LO, 27.10.14) [Les mer](#)

Se også: [LO vil ha færre underentreprenører](#) (Fri Fagbevegelse, 28.10.14)

Nytt Fafo-notat. Lange kjeder av entreprenører og underentreprenører kan skjule arbeidslivskriminalitet og sosial dumping i byggenæringen. Nå vil flere rydde opp. I et rykende ferskt Fafo-notat går Line Eldring og Rolf K.

Andersen igjennom forsøk på å begrense antallet entreprenør-ledd som er innoen et byggeprosjekt. (Dagsavisen, 27.10.14) [Les mer](#) Les mer om, og last ned, Fafo-notatet [Kortere kjeder – mindre sosial dumping?](#)

Lovfestet minstelønn i Norge?

Veksten i arbeidsinnvandringen har aktualisert spørsmålet om det kollektive forhandlingssystemet klarer å sikre alle en anstendig lønn. I en ny artikkel tar Fafo-forskerne Kristin Alsos (bildet) og Line Eldring for seg ordninger med lovfestet minstelønn i Europa og hvordan minstelønn reguleres i de nordiske landene per i dag. Formålet er å gi et kunnskapsbasert grunnlag for de videre debattene rundt lovfestet minstelønns-regulering i Norge. Les mer: [Søkelys på arbeidslivet](#).

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING OG MINSTELØNN

[Temaside om allmenngjøring](#)

Forlengelse av allmenngjøringsvedtak i bygg, renhold og jordbruks- og gartnerinæringen. Tariffnemnda har i møte 22. oktober fattet vedtak om å forlenge følgende allmenngjøringsvedtak frem til tariffrevisjonen 2016: Byggebransjen, Jordbruks- og gartnerinæringen og Renholdsbedrifter. Begjæringen om fortsatt allmenngjøring for skips- og verftsindustrien vil bli behandlet av Tariffnemnda 4. november. (LO, 23.10.14) [Les mer](#) Se også: [Allmenngjøring som virkemiddel](#) (arbeidslivet.no) [Fafo Østforums temaside om allmenngjøring](#)

LO og Venstre på kollisjonskurs om minstelønn.

Venstrepolitikere står bak et forslag om at Stortinget skal be regjeringa utrede spørsmålet om lovfesting av nasjonal minstelønn. – Vi vet det vi trenger å vite. Det ikke er noe som tyder på at minstelønns vil forhindre hverken sosial dumping eller lovbrudd, svarer LO-nestleder Tor Arne Solbakken. Mens Hovedorganisasjonen Virke ønsker en utredning velkommen. (Fri Fagbevegelse, 22.10.14) [Les mer](#)

Leverte falsk uttalelse i høringsrunden om allmenngjøring i fiskeindustrien.

LO og NNN har krevd at overenskomsten for fiskeindustrien allmenngjøres. Saken skal avgjøres av Tariffnemnda 4. november. I forkant har saken vært sendt ut på høring. Kravet om å allmenngjøre minstelønna og arbeidstida i fiskeindustrien skaper høy temperatur. Så høy at noen forfalsker høringsuttalelser for å komme til orde. (Fri Fagbevegelse, 29.10.14) [Les mer](#) Les alle høringsuttalelsene hos [Tariffnemnda](#)

Ny rapport: – Innsatsen mot tvangsarbeid er for dårlig. Kampen mot tvangsarbeid i Norge er lite koordinert, og tilbudet til ofrene er for dårlig, viser en ny rapport laget på oppdrag fra Politidirektoratet. Sigrid Westeng Odden ved Caritas' senter for arbeidsinnvandrere i Oslo, forteller at de ofte møter folk som er blitt utsatt for tvangsarbeid, sosial dumping og andre former for utnyttelse. (NRK, 29.10.14) [Les mer](#) Last ned rapporten: [Menneskehandel og tvangsarbeid. En forstudie om gråsoneproblematikk innenfor innsatsområdet arbeidsmarkeds kriminalitet](#)

EL & IT Hordaland avdekker mange useriøse firma. Nesten alle eksempler på sosial dumping innenfor elektro og tele er fra Hordaland, forteller Jan Olav Andersen fra EL & IT. – Jeg sitter med en følelse av at det ikke er fordi Hordaland er et sosial dumping-høl, men det avdekkes flere tilfeller. (Fri Fagbevegelse, 22.10.14) [Les mer](#) Se også: [Telekommontører vil ta bransjerot ved rota](#) (Fri Fagbevegelse, 22.10.14) [Frykter sosial dumping betyr kroken på døra for seriøs norsk telekom-montasje](#) (Fri Fagbevegelse, 22.10.14)

Samlet i kampen for et anstendig arbeidsliv. – Vi lever i et Europa med åpne grenser og fri flyt av arbeidskraft. Men det må ikke samtidig åpne for en negativ spiral der arbeidsinnvandrerne drar lønningene nedover. Det sa Jan Guz, presidenten i den polske hovedorganisasjonen OPZZ da han og en delegasjon besøkte Unio denne uka. (Unio, 15.10.14) [Les mer](#)

Kronikk: - Organisert utnyttning av arbeidstakere er en dagligdags problemstilling, og angår oss alle.

Det kan oppleves som rasjonelt å bruke svart arbeid når du skal pusse opp huset ditt eller reparere bilen din. Men, muligheten for høy fortjeneste ved svart arbeid, utnyttning av arbeidstakere, trygdesvindler og annen ulovlig virksomhet gjør det også rasjonelt for kriminelle å tilby deg tjenester, skriver Borghild Lekve, regiondirektør, Arbeidstilsynet Vestlandet og Knut Andreas Lervåg, prosjektleder, i en kronikk i Bergens Tidende. (07.10.14) [Les mer](#)

Ap vil løfte yrkesfagene og forsterke kampen mot sosial dumping. – I vårt alternative statsbudsjett vil vi styrke fagarbeideren, inkludere flere i arbeidslivet og forsterke kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, sier Arbeiderpartiets leder Jonas Gahr Støre. (Arbeiderpartiet, 29.10.14) [Les mer](#) Se også: [Ap forslår en ny handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet](#) (Arbeiderpartiet, 23.10.14) Se [forslaget slik det ble fremmet i Stortinget \(PDF\)](#)

Statsbudsjettet 2015: Styrker innsatsen mot kriminalitet i arbeidslivet. Regjeringen ønsker å styrke kampen mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, og foreslår i statsbudsjettet 25 millioner kroner til samarbeid mellom Arbeidstilsynet, Politiet og Skatteetaten for å styrke arbeidet mot useriøse aktører. Samtidig styrkes Arbeidstilsynet med 19,5 millioner kroner til utvikling og modernisering av IKT. (Arbeids- og sosialdepartementet, pressemelding, 08.10.14) [Les mer](#)

Eriksson lover handlingsplan mot de useriøse. Før nyttår vil den blå-blå regjeringa legge fram sin egen handlingsplan mot økonomisk kriminalitet. Det lovte arbeidsminister Robert Eriksson i Stortinget i dag (Fri Fagbevegelse, 14.10.14). [Les mer](#)

Kommentar: Fjerner støtte til au pairer. - For å ivareta au parene sine rettigheter åpnet Au Pair Center i januar 2013. Senteret var et initiativ fra Justisdepartement og skulle driftes av Norsk Folkehjelp og Fagforbundet. Når regjeringen nå fjerner all støtte til au parene i Norge er det snarere utnyttelsen enn likeverdet som styrkes, skriver Eldrid Siem i denne artikkelen. (Dagbladet, 28.10.14) [Les kommentaren](#) Se også: [3000 Au-Pairer mister sitt eneste støttetilbud](#) (Norsk Folkehjelp, 10.10.14)

Mange bedrifter med utenlandske arbeidrar strevar med tryggleiken. – Det skapar utfordringar både når det gjeld språk og kultur, og at ein har same forståinga av kva som er HMS og kva som ligg i det, både for den einskilde arbeidstakar og arbeidsgjevar, seier Rune Ravnestad i Arbeidstilsynet. (NRK Sogn og Fjordane, 14.10.14) [Les mer](#) Les også: [Nordfjord Kjøtt er politianmeldt](#) (Fri Fagbevegelse, 15.10.14) [LO uroa for at utanlandske arbeidrar blir dårleg integrert i lokalsamfunna](#) (NRK Sogn og Fjordane, 16.10.14)

- Utenlandsk arbeidskraft presser ut norsk, sier LO-økonom.

- Siden finanskrisen i 2008 har hele sysselsettingsveksten tilfalt utenlandsk arbeidskraft, sier LOs sjeføkonomen Stein Reegård. Han mener regjeringen

må gjøre mer for å inkludere de nordmennene som faller ut av arbeidsmarkedet. (Dagbladet, 08.10.14) [Les mer](#)

Statsbudsjettet 2015: Nytt servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Bergen

Regjeringen foreslår å etablere et nytt servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA) i Bergen i 2015, i

tillegg til kontorene som allerede er etablert i Stavanger, Oslo og Kirkenes. Et nytt servicesenter i Bergen vil redusere byråkratiet ved arbeidsinnvandring i enda et pressområde, sier arbeids- og sosialminister Robert Eriksson. (Arbeids- og sosialdepartementet, pressemelding, 08.10.14) [Les mer](#)

Kommentar: En utfordring at ikke flere arbeidsinnvandrere er fagorganisert. - Vel halvparten av arbeidstakerne her i landet er fagorganisert. Blant innvandrere er andelen 15 prosent lavere. Et velorganisert arbeidsliv er en garanti mot sosial dumping og annen arbeidslivskriminalitet. Spørsmålet er om det er de riktige tiltakene som blir satt i verk og om fagbevegelsen gjør nok for å lykkes vis-a-vis ikke-etnisk norske arbeidstakere, skriver Hanne Kullerud Nielsen. (Fri Fagbevegelse, 20.10.14) [Les kommentaren](#)

Vi er blitt mer positive til innvandring. Fem av ti nordmenn mener at innvandrere er bra for norsk økonomi, viser nye tall fra Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD). Stadig færre mener innvandrere tar fra nordmenn jobber. - Tallene tyder på en markant holdningsendring i befolkningen. Det skal bli interessant å sammenligne med tall fra andre europeiske land, som er ventet i mars neste år, sier avdelingsdirektør ved NSD, Knut Kalgraff Skjåk. (dn.no, 13.10.14) [Les mer](#)

Samiske kommuner trenger økt innvandring.

I år 2030 trenger samiske kommuner over 4000 flere folk i arbeidspør alder, enn det de kan skaffe sjøl. Det betyr økt innvandring fra Øst-Europa (NRK Sjøradio, 15.10.14). [Les mer](#)

Vidar Helgesen holdt innlegg på EU-toppmøte.

Statsråd Vidar Helgesen deltok på det ekstraordinære møtet for EUs stats- og regjeringssjefer i Milano 8. oktober. – Vi må styrke mobiliteten i det europeiske

arbeidsmarkedet. Norge har høyest EU-arbeidsinnvandring i Europa. Over 180.000 EU-borgere arbeider i Norge, til gunst for norsk og europeisk økonomi. Den frie bevegelse er en viktig forutsetning for ny økonomisk fremgang i Europa, sa Helgesen på toppmøtet. (Utenriksdepartementet, 08.10.14) [Les mer](#)

Statsbudsjettet 2015: YTF fornøyd med at kabotasje-

kontrollen økes. Yrkestrafikkforbundet (YTF) har lenge kjempet for intensivert kontroll av tyngre kjøretøy, likere konkurransevilkår og bedre arbeidsforhold i transportsektoren. – Skal vi få bukt med de useriøse aktørene i markedet og sørge for skikkelig arbeidsforhold for sjåførere, er økte bevilgninger til kontroll svært viktig, sier forbundsleder i YTF, Svein Furøy. Han er derfor svært tilfreds med at kabotasjekontrollen endelig økes og at Arbeidstilsynet får mer å rutte med i året som kommer. (NTB Info, 08.10.14) [Les mer](#)

Dobler tungbilkontrollørene i Kirkenes. Statens vegvesen fordobler antall tungbilkontrollører i Kirkenes, Alta og Tromsø, og det kommer nye dekkkrav. Vegvesenet setter fokus på de nordlige områdene nå, siden de merker at tungbilsjåførere ikke er så gode til å sko seg til de vanskelige nordlige forholdene. Kontrollene skal også sikre like konkurranseforhold mellom norske og utenlandske transportører, samt motvirke sosial dumping i transportbransjen. (Sør-Varanger Avis, 29.10.14) [Les mer](#)

ANDRE NYHETER

Konferanse 20. november: Polish Community in Norway. Opportunities and Challenges. Den polske ambassade i Norge inviterer til heldagskonferanse den 20. november i Forskningsparken konferansesenter i Oslo. Blant

innlederne er Fafo Østforums prosjektleder Line Eldring (bilde). Hun skal holde innledningen "Polish migrants in the Norwegian labour market – opportunities and challenges". [Påmelding og veibeskrivelse](#) Les [konferanseprogram](#)

Er det typisk norsk å tenke «typisk polsk»? Det er over 100.000 polakker i Norge. De vasker og snekrer, men også mye annet. Det siste får ikke nordmenn med seg, mener irriterte polakker. - Vi vil fremstilles som noe annet enn billig arbeidskraft, sier polske Borys Borowski. Hans selskap Multinor utfører konsulenttjenester for polakker i Norge. Han er redaktør for nettstedene MojaNorwegia.pl og ViSynes.no – møtesteder for mange polske borgere i Norge. Der har polske stereotypier vært et glohett tema de siste ukene. (Aftenposten, 25.10.14) [Les mer](#)

Frankrike: Millionbot til irske Ryanair.

Flyselskapet Ryanair har gitt de ansatte irske arbeidskontrakter for å spare penger på både lønninger, skatt og trygdeutgifter, ifølge den franske domstolen. Selskapet er dømt til å betale erstatning på 8,1 millioner euro – 68 millioner norske kroner – for brudd på franske arbeidsmiljøregler. Ryanair vil ikke være med på at de praktiserer sosial dumping og konkurransejuks, men mener franske myndigheter er ute etter å beskytte det delvis statseide selskapet Air France. (ABC Nyheter, 28.10.14) [Les mer](#)

Danmark: Stadig flere jobber går til arbeidskraft fra Øst- og Sentral-Europa. Innenfor landbruk, rengjøring, hotell og restaurant, og transport blir danskene i økende grad erstattet av utlendinger. Det viser et nytt notat fra den danske sentrum-venstre tenketanken Cevea. Samtidig er det et skifte fra organisert til uorganisert arbeidskraft, og Cevea mener disse næringene driver et farlig kappløp med hensyn til lønn og arbeidsvilkår. (Ugebrevet A4, 14.10.14) [Les mer](#) Se også: [- Vi blir fortalt at polakkene ikke klager og er mye mer fleksible](#) (Ugebrevet A4, 14.10.14)

Polsk fagbevegelse ønsker seg internasjonale lønnsforhandlinger. Piotr Duda, leder i den polske fagbevegelsen, Solidaritet, ønsker at lønnsforhandlingene i multinasjonale selskaper skal skje på internasjonalt nivå. Norsk konserntillitsvalgt advarer på det sterkeste. LO og Solidaritet avholdt sluttkonferanse i prosjektet om «kollektive forhandlinger i multinasjonale konsern». (Fri Fagbevegelse, 08.10.14) [Les mer](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafo.no